

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Освітня програма	36927 Математика
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	111 Математика

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

08.11.2022 р.

Справа № 0941/АС-22

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 11 "Математика та статистика" у складі:

Барановська Леся Валеріївна – головуєчий,
Авраменко Ольга Валентинівна,
Зарічний Михайло Михайлович,
Ларін Олексій Олександрович,
Мартинюк Петро Миколайович,
Самойленко Валерій Григорович,

за участі запрошених осіб:

Труба В.І. - ректор – представник ЗВО,
Євтухов В`ячеслав Михайлович – гарант ОП,
Сливка-Тилищак Ганна Іванівна – керівник експертної групи,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	36927
Назва ОП	Математика
Галузь знань	11 Математика та статистика
Спеціальність	111 Математика
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про умовну (відкладену) акредитацію.

За – 6, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти, але в ній недостатньо охарактеризована унікальність ОНП.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначені з урахуванням побажань і потреб заінтересованих сторін.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 111 математика для третього освітнього (освітньо-наукового) рівня відсутній. У відомостях СО ЗВО та у звіті ЕГ відсутня інформація про результати підготовки кадрів вищої кваліфікації за останні 5 років.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано. Обсяг ОНП та окремих ОК (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам Законодавства України щодо навчального навантаження для третього рівня вищої освіти. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 111 математика для третього освітнього (освітньо-наукового) рівня відсутній.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

ПРН необхідно конкретизувати згідно заявленого фокуса програми («теорія функцій дійсних та комплексних змінних; гармонічний аналіз; нелінійні, неавтономні диференціальні рівняння; степеневі нелінійності, правильно змінні нелінійності, швидко змінні нелінійності; геометрія та топологія; аналітична теорія чисел»). ПРН даної ОНП в переважній більшості описують Soft Skills, проте не є зрозуміло яких саме Hard Skills набуває здобувач даної ОНП. Стандарт ВО зі спеціальності 111 відсутній. Серед компетентностей даної ОНП відсутня здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення згідно з декрипторами Національної рамки кваліфікацій. У даній ОНП зазначено, що фахова компетентність ФК 02 «Здатність будувати математичні моделі для опису та подальшого аналізу явищ та процесів» набувається в результаті вивчення таких обов'язкових освітніх компонентів: ОК 5 «Історія, концепції та сучасні досягнення науки», ОК 6 «Методи, аналіз та презентація результатів наукових досліджень», та низки вибіркового ОК: ВБ 2.2 – ВБ 5.5 (блоки 2-5). На сайті ЗВО розміщено лише 6 з 22 РП вибіркового навчальних дисциплін. В якості рекомендованої літератури в окремих РП пропонуються (цитуюмо): "підручники з теорії диференціальних рівнянь в internet", "підручники, методичні посібники та методичні вказівки в бібліотеці" даного ЗВО, що не є прийнятливим. В РП ОК 5 2022 року є невідповідність розподілу годин по відношенню до НП 2022 року, відсутність опису поточного контролю, його оцінювання; рекомендована література складається з 12 джерел 1977 – 2015 рр., уся виключно російськомовна. Темі в ОК 6 згідно з РП наступні: «Методологія логіки наукових досліджень, Методи наукового дослідження, Методика роботи з джерелом інформації, Метод функціональних рівнянь, Ряди Діріхле та їх властивості, Асимптотичні формули для суматорних функцій, Основні вимоги до наукових статей в сучасних періодичних виданнях, Як будуватися бібліографія статті, Аналіз наукових статей за темою дисертації». Розподіл балів за даною робочою програмою не відповідає Положенню про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти даного ЗВО http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf. Не зрозумілим є оцінювання підсумкового контролю у вигляді екзамену, а також види поточного контролю, критерії їх оцінювання; рекомендована література складається з 7 застарілих джерел, уся виключно російськомовна. Детальний аналіз РП цих ОК демонструє неможливість досягнення ФК 02. ФК 01 «Фундаментальні знання та глибоке розуміння загальних та спеціальних математичних дисциплін» носить дуже розмите і широке значення, досягнення її заявленими ОК 5 «Історія, концепції та сучасні досягнення науки», ОК 7 «Педагогічна (асистентська) практика» та блоками 2-5 вибіркового ОК також сумнівне. Отже, ОК даної ОНП в сукупності не дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання, що є недоліком даної ОНП і відповідає оцінці «Е».

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано. Зміст ОНП програми повністю відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано. Структура ОНП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти вибіркового навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому Законодавством України.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано. ОНП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності. Практикується перезарахування педагогічної практики у випадках, коли здобувач ВО має педагогічне навантаження на кафедрі або ж у інших ЗО.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано. ОНП передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 111 математика для третього освітнього (освітньо-наукового) рівня відсутній.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Загальний обсяг ОНП складає 1350 год., аудиторних – 290 год., самостійна робота – 1060 год., що становить 21,5% та 78,5% відповідно. Кожен освітній компонент професійного циклу, який виключно винесено на вибіркові блоки, становить загалом 90 год., з них 22 год. аудиторних (6 лекцій і 5 практичних) і 68 год. самостійної роботи, що становить 24,4% та 75,6% відповідно. На думку галузевої експертної ради кількість аудиторних годин бажано дещо збільшити для достатнього засвоєння задекларованих знань і умінь. Також у справі не наведено забезпечення самостійної роботи системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретних навчальних дисциплін (п. 2.7.4 Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова), що не відповідає п.2 статті 16 Закону України «Про вищу освіту»: «5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою». Також у Положенні про дистанційне навчання (наказ МОН України № 466, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#Text>) прописано, що при реалізації дистанційного навчання (використання технологій дистанційного навчання) зазначено: «5.1. Науково-методичне забезпечення дистанційного навчання включає: методичні (теоретичні та практичні) рекомендації щодо розроблення та використання педагогічно-психологічних та інформаційно-комунікаційних технологій дистанційного навчання; критерії, засоби і системи контролю якості дистанційного навчання; змістовне, дидактичне та методичне наповнення веб-ресурсів (дистанційних курсів) навчального плану/навчальної програми підготовки».

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано. Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою не здійснюється.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано. Правила прийому на навчання за ОНП є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті ЗВО.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано. Правила прийому на навчання за ОНП враховують особливості даної ОНП.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано. Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації ОНП. Але випадків визнання таких результатів за даною ОНП не було.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано. Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації ОНП. Але випадків визнання таких результатів за даною ОНП не було.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Згідно з п. 3.8 Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process_2022.pdf) для «обов'язкових освітніх компонентів мають бути розроблені робоча програма навчальної дисципліни та силабус». Силабуси на даній ОНП відсутні. На сайті ЗВО розміщено лише 6 з 22 РП вибіркового навчальних дисциплін, що є певним недоліком даної ОНП в сенсі підкритерію 4.2. РП не описують форми та критерії поточного та періодичного контролю, не дотримано п. 3.7, 3.11 Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти Одеського національного університету імені І. І. Мечникова: http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано. ЗВО забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОНП відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності ЗВО.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 111 математика для третього освітнього (освітньо-наукового) рівня відсутній.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Надані у справі дані є недостатніми для встановлення кваліфікації окремих НПП відповідно до тих освітніх компонентів, які вони викладають. Також згідно таблиці 2 у справі підпадає під сумнів виконання Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності (п. 36, 38) певних викладачів, що потребує додаткової перевірки зі сторони МОНУ та є недоліком даної ОНП. Є потреба в уточненні даних про відповідну кваліфікації більшості НПП, які забезпечують освітні компоненти (включно з вибірковими, які є професійного спрямування). У табл. 2 даної справи спостерігається у п. 1 ЛУ в багатьох НПП статті (і навіть тези) не у періодичних виданнях, що включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection, і не за останні 5 років, а більш давні. Про факт підвищення кваліфікації вказується лише місце проходження і дата, та ГЕР незрозуміло характер і обсяг таких підвищень кваліфікації. На засіданні ГЕР не одержано підтвердження кваліфікації НПП відповідно до ОК, які вони викладають, що є недоліком відповідно до Критерію 6.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Діюче Положення про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад НПП ЗВО та укладання з ними трудових договорів (контрактів) (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz_nauk-red.pdf) датовано 2016 р. Це Положення наразі не містить згадувань щодо підтвердження виконання п. 36 ЛУ та підтвердження вільного володіння державною мовою відповідно до Закону України "Про забезпечення функціонування української мови як державної" (ст. 9, 10). Невиконання цієї статті Закону є недоліком у відповідності Критерію 6 і відповідає оцінці «Е» за Критерієм 6. Незрозумілою є відповідь ЗВО «Рівень володіння державною мовою науково-педагогічними працівниками перевіряється до подачі кандидатом на вакантну посаду документів для участі у конкурсі», бо виникає питання де ця вимога прописана, як це може реалізувати претендент, який до конкурсу не працював у даному ЗВО тощо. У звіті ЕГ зазначено, що на питання щодо відкритих занять для претендентів на посаду «Голегков А.С. сказав, що жодних лекцій чи практичних занять не проводиться». Наголошуємо, при акредитації оцінюється весь освітній процес до самого початку процедури акредитації. У відповіді ЗВО на проект висновку ГЕР надане посилання на оновлене Положення про проведення конкурсного відбору, затверджене Вченою радою ЗВО від 25.10.2022 р. (виїзна експертиза проводилась 04.10.2022 – 06.10.2022), яке набуває чинності з 01.01.2023 р. Для прозорості конкурсного відбору бажано було б ввести вимірні критерії для визначення строку контракту. У п. 6.3 лише зазначено, що «Строк трудового договору (контракту) може також установлюватися за погодженням сторін, але не більше ніж на п'ять років». Згідно з ESG-2015 «Заклади повинні переконатися у компетентності своїх викладачів. Вони повинні застосовувати чесні і прозорі процеси щодо прийняття на роботу та розвитку персоналу». Наголошуємо, що згідно з Рекомендаціями щодо застосування критеріїв оцінювання якості ОП «Для того, щоб виконати цей підкритерій, ЗВО має продемонструвати, що під час проведення конкурсу на посади викладачів саме їхній професіоналізм та спроможність забезпечити викладання відповідно до цілей ОП є вирішальними для результатів конкурсного відбору». Хоча у п.1.5 Положення про систему внутрішнього забезпечення якості в ОНУ (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/yakist.pdf>) зазначається, що «Система внутрішнього забезпечення якості в Ун-ті передбачає ... щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників Університету та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті, на інформаційних стендах тощо», проте саме рейтингування НПП і положення про це відсутні у даному ЗВО. Основною формою оцінювання діяльності НПП може бути визначення кількісних показників (рейтингової оцінки) результатів роботи, який формується за основними напрямками їхньої діяльності – навчальної, методичної, наукової та організаційної.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Рейтингування НПП має бути складовою внутрішньої системи забезпечення якості освітнього процесу в Ун-ті та може бути розроблено відповідно до законодавства про освіту, зокрема, розділу V, статті 41, пункту 3 Закону України «Про освіту» та на підставі частини другої статті 16 Закону України «Про вищу освіту». Надане у відповіді ЗВО на проєкт висновку ГЕР пояснення щодо рекомендації у рейтингуванні НПП, а саме: «В ОНУ імені І.І.Мечникова рейтингування НПП відбувається за результатами оцінювання викладачів Центром якості освіти і оприлюднюється на його сторінці <http://onu.edu.ua/uk/geninfo/tsentr-zabezpechennia-iakosti-osvity>» констатує лише опитування з викладання деяких дисциплін, взагалі кажучи, не з даної ОНП, що є суттєвим недоліком. Незрозумілим є коментар у відповіді ЗВО на відсутність рейтингування, а саме: «На нашу думку, рейтингування не є засобом стимулювання викладацької майстерності. Більш дієвими ми вважаємо сертифікатні програми в ОНУ, які є безкоштовними для викладачів, яким потрібно пройти підвищення кваліфікації». Основною формою оцінювання діяльності НПП може бути визначення кількісних показників (рейтингової оцінки) результатів роботи, який формується за основними напрямками їхньої діяльності – навчальної, методичної, наукової та організаційної. У звіті ЕГ зазначено: «В ході експертизи конкретних фактів стимулювання розвитку наукової та педагогічної майстерності ЕГ встановлено не було». Нагадуємо, що у Положенні про дистанційне навчання (наказ МОН України № 466, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#Text>) зазначається, що при реалізації дистанційного навчання (використання технологій дистанційного навчання) зазначено: «5.2. Педагогічні, науково-педагогічні працівники та методисти навчальних закладів, в яких організована дистанційна форма навчання, повинні підвищувати свою кваліфікацію щодо організації та володіння технологіями дистанційного навчання (не рідше одного разу на 5 років та обсягом не менше 108 академічних годин). Кваліфікація працівників, які підвищували свою кваліфікацію, має бути підтверджена документом про підвищення кваліфікації за тематикою дистанційного навчання».

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними

для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Конкурсний відбір згідно діючого Положення про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад НПП ЗВО та укладання з ними трудових договорів (контрактів) має передбачати перевірку виконання ЛУ та вимоги подачі документів щодо підтвердження вільного володіння державною мовою відповідно до Закону України "Про забезпечення функціонування української мови як державної" (статті 9, 10) та підтвердження виконання п. 3б ЛУ. В силу наведених недоліків на момент акредитації та аналізу за наданими матеріалами рівня кваліфікації НПП відносно ОК ,критерій 6), які вони викладають, ГЕР оцінює відповідність Критерія 8 оцінці «Е». Згідно п. 6 ЛУ «У разі запровадження дистанційної форми навчання ліцензіат повинен додатково дотримуватися вимог до кадрового і навчально-методичного забезпечення дистанційної форми навчання, а також забезпечити створення і функціонування системи управління дистанційною формою навчання та веб-ресурсами ОК». Відсутність такого забезпечення є недоліком (наголошуємо саме на забезпеченні і функціонуванні системи управління дистанційною формою навчання та веб-ресурсами ОК-ів, а не на створенні окремого Положення для дистанційної форми навчання). У відповіді ЗВО на проєкт висновку ГЕР зазначено: «Освітній процес в ОНУ здійснюється з використанням технологій дистанційного навчання». Ректор Вячеслав Труба повідомив у відповіді, що за електронними посиланнями інспектори навчального відділу та деканат факультету перевіряють проведення та відвідуваність занять. В Положенні про дистанційне навчання (наказ МОНУ № 466, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#Text>) чітко прописані терміни і поняття щодо дистанційного навчання та технологій дистанційного навчання. Зокрема, у п.2.1 сказано, що «Дистанційне навчання реалізується шляхом: застосування дистанційної форми як окремої форми навчання; використання технологій дистанційного навчання для забезпечення навчання в різних формах»; п. 1.2: «Під дистанційним навчанням розуміється індивідуальний процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій». У Положенні про організацію ОП в ЗВО також наведено термінологію щодо «дистанційної форми здобуття освіти». У Тимчасовому порядку організації проведення сесії та річної атестації для здобувачів третього рівня за дистанційною формою в ЗВО в умовах карантину (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/nauk%20method%20rada/TP2-2.pdf>) вказано дистанційну форму проведення сесії. Неналежне оформлення і відсутність частини робочих програм та всіх силабусів ОК також потребує контролю зі сторони внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти та є недоліком у роботі.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за даною ОНП в цілому. Разом з тим, викликає певне занепокоєння стан робочих програм з вибіркового навчальних дисциплін, зокрема, наявність лише 6 РП з 22, тобто 16 (шістнадцять) робочих програм відсутні. У більшості з наявних РП відсутні чіткі кількісні критерії оцінювання окремих видів видів навчальної роботи, зокрема, відсутній опис кількісних характеристик підсумкових форм контролю. Наявні РП містять граматичні описки, незаповнені розділи, в переліку рекомендованої літератури наявна значна кількість джерел російською мовою або ж такі, що були опубліковані більше 30 років тому в наукових центрах нинішньої рф.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано.

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано.

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано.

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано.

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано.

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

Звіт ЕГ з даного підкритерію верифіковано.

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Підтримуються рекомендації ЕГ з даного критерію. Конкретизувати особливості і унікальність даної ОНП. Результати обговорення ОНП та пропозиції зацікавлених сторін з покращення ОНП відобразити у відповідних матеріалах (протоколах засідання кафедр, робочих груп, нарад).

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рекомендуємо до програмних компетентностей додати здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення згідно з декрипторами Національної рамки кваліфікацій. ПРН необхідно конкретизувати згідно заявленого фокусу програми. З метою того, щоб освітні компоненти даної ОНП в сукупності дозволили досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання, рекомендуємо включити деякі навчальні дисципліни професійного спрямування, які б забезпечували в обов'язковому порядку програмні результати навчання даної ОНП, а у вибіркові – ті освітні компоненти, які підсилюють дані ПРН та спрямовані на індивідуальні траєкторії здобувачів (рекомендований зразок – справа 0971/АС-21). Рекомендуємо переглянути п. 2.7.2 Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process_2022.pdf) щодо обсягу самостійної роботи. 75-77% можливий обсяг СРС за умови, що обсяг програми буде максимальний – 60 кредитів, при зменшенні обсягу ОНП слід зменшити і обсяг самостійної роботи хоча б у пропорційному відношенні для успішного засвоєння здобувачами освітньої складової. Рекомендує виправити в ОНП в розділі «Працевлаштування» найменування професійного угруповання 2310 «Викладачі закладів вищої освіти» на «Викладачі університетів та закладів вищої освіти» згідно зі змінами до національного класифікатора ДК 003:2010 <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=c1108cob-54f2-4e12-b196-efe22f195e05&title=NakazMinekonomikiVid18-08-2020-1574-proZatverdzhenniaZmin9-DoNatsionalnogoKlasifikatoraDko03-2010->

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Підтримуються рекомендації ЕГ з даного критерію, зокрема, стосовно академічної мобільності здобувачів ВО. Крім того, з метою зарахування результатів навчання неформальної освіти, наприклад, онлайн курсів Coursera рекомендуємо переглянути п. 2.6, 2.7 Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-neformal-osvita.pdf>).

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Підтримуються рекомендації ЕГ з даного критерію, зокрема, стосовно питань участі здобувачів вищої освіти в програмах академічної мобільності та конкурсах на здобуття грантів від закордонних університетів і дослідницьких установ, зокрема, для участі в роботі міжнародних наукових конференцій. Розробити силабуси ОК відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова. Рекомендуємо розміщувати на сайті, наприклад, Google Forms для збору пропозицій від стейкхолдерів щодо оновлення даної ОНП. Рекомендуємо розміщувати на сайті крім робочих програм обов'язкових ОК також і робочі програми вибіркових ОК та їхні силабуси. Не включати до переліку рекомендованої літератури джерела, які опубліковані російською мовою. Для вибіркових дисциплін рекомендуємо створити і періодично оновлювали Каталог вибіркових дисциплін.

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

БАРАНОВСЬКА ЛЕСЯ ВАЛЕРІЇВНА